

Complexnummer: 510472

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

Oranjehoeve

Aantal complexonderdelen

3

Monumentnummers van complexonderdelen

510473, 510474, 510475

Woonplaats

Oudeschoot

Gemeente

Heerenveen

Provincie

Fryslân

Locatie van het hoofdoject

Schoterlandseweg 63, 8451 KB te Oudeschoot

Complexomschrijving

Inleiding

Het complex bestaat uit een kop-romp BOERDERIJ de 'Oranjehoeve', een overdekte houten SCHUUR voor de berging van mest en een STOOKHOK. Het complex, in Ambachtelijk-traditionele bouwtrant, heeft een complexe voorgeschiedenis. Ter plaatse stond een boerderij van het Zuidfriese type, waarvan de gedenksteen in de schuur opnieuw is ingemetseld. In 1867 ontwierp H. Luiking uit Lemmer in opdracht van Jan Bieruma Oosting een experimentele gelede boerderij genaamd Oranjehoeve. Een hevige brand in 1897 verwoestte het grootste gedeelte van de boerderij: slechts het voorhuis bleef behouden. Het schuurgedeelte werd in 1898 herbouwd door timmerman J.G. Brouwer, maar in een traditionele schuurvorm met stallen van het Friese type. Het woonhuis werd gelijktijdig voorzien van een jachtkamer. De boerderij ligt ver verwijderd van de openbare weg: ervoor is een weiland waarin solitaire beuken en eiken staan. Een oprijlaan aan de oostzijde van het terrein leidt naar de boerderij. Bij het complex behoren landerijen en een bosgebied aan de achterzijde. De overdekte mestbergplaats achter de boerderij, genaamd 'De Goudmijn', kwam ook in 1867 tot stand, evenals het stookhok dat haaks op de westgevel van de boerderij is georinteed. De arbeiderswoning met stookhok, Schoterlandseweg 61, behoort van oorsprong ook bij de boerderij. Deze objecten komen echter niet in aanmerking voor bescherming van rijkswege. Verder vallen buiten bescherming van rijkswege de navolgende onderdelen van het complex: de recentelijk gebouwde ligboxstal en hooiloods wegens de economische waarde; het nabij gelegen restant van een overkluisde aardappelkelder en het houtskelet van een hooiberg met vaste kap wegens ondergeschikt belang.

Waardering

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Het complex 'De Oranjehoeve' in Oudeschoot bestaande uit een boerderij, een schuur voor mestberging en een stookhok, is van cultuurhistorisch en architectuurhistorisch belang:

- vanwege de redelijke mate van belang als uitdrukking van een landbouwhistorische ontwikkeling,
- vanwege de redelijke mate van belang voor het oeuvre van de architecten H. Luiking en J.G. Brouwer,
- vanwege de redelijke mate van esthetische kwaliteit van het ontwerp,
- vanwege de redelijke mate van detaillering en ornamentiek in een landschappelijke trant,
- vanwege de redelijke mate van architectonische gaafheid van het exterieur van de samenstellende onderdelen van het complex,
- vanwege de historisch-ruimtelijke relatie van het boerderijcomplex met het omliggende gebied,
- vanwege de bijzondere betekenis van het complex als essentieel onderdeel van een groter geheel dat cultuurhistorisch van nationaal belang is, te weten het gebied met de buitenplaatsen Oranjewoud-Oudeschoot,
- vanwege de hoge mate van visuele en ruimtelijke gaafheid van het boerderijcomplex met de landschappelijke omgeving.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 510473

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	20 januari 1999
Kadaster deel/nr	82684/182

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Oudeschoot	Heerenveen	Fryslân

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Mildam	N			37

Omschrijving**

Inleiding

De BOERDERIJ van het kop-romp type heeft een complexe voorgeschiedenis. Ter plaatse stond een boerderij van het Zuidfriese type, waarvan de gedenksteen in de schuur opnieuw is ingemetseld. In 1867 ontwierp H. Luiking uit Lemmer in opdracht van Jan Bieruma Oosting een experimentele gelede boerderij, genaamd Oranjehoeve. Een hevige brand verwoestte in 1897 het grootste gedeelte van de boerderij; slechts het voorhuis bleef behouden. Het schuurgedeelte werd in 1898 herbouwd door timmerman J.G. Brouwer, maar in een traditionele schuurvorm. Het voorhuis doet geheel dienst als woonhuis, evenals het eerste deel van de romp, dat voorts grotendeels een bedrijfsfunctie heeft.

Omschrijving

Het geheel onderkelderde voorhuis van één bouwlaag heeft een rechthoekig grondplan. Het overstekende zadeldak, met gesneden klampen en een windveer, is gedekt met zwart gesmoorde gegolfde Friese pannen. De geveltop is voorzien van vernieuwd houten ajourwerk en een siermakelaar. Op de nok is een gemetselde schoorsteen met schoorsteenbord. Het opgaand muurwerk van het voorhuis bestaat uit bruine bakstenen op een trasraam van gele bakstenen. De gevels worden verlevendigd met gele bakstenen decoraties. Zo zijn de gevelhoeken in gele stenen opgemetseld. Een gele band loopt rondom het voorhuis ter hoogte van de onderdorpels. Daarnaast hebben de vensters aan alle gevels een gele bakstenen omlijsting en wenkbrauwbogen bestaande uit afwisselend gele en bruine bakstenen. De zuidgevel is vier raamtraveeën breed. De kelderverdieping heeft vier blinde ramen met gedrukte segmentbogen in gele bakstenen. De opkamer wordt ingedeeld door vier getoogde H-vensters met persiënnes. In de geveltop is een getoogd drielichtsvenster. Aan weerszijden van dit venster twee medaillons van gele baksteen; de architect ontwierp in de medaillons oorspronkelijk koeiekoppen. De zijgevels zijn drie raamtraveeën diep. De kelderverdieping heeft getoogde ramen met luiken en diefijzers. In de westgevel zijn twee H-vensters met persiënnes en een blind venster; in de oostelijke zijgevel zijn een H-venster met persiënne en twee blinde vensters. Alle raamomlijstingen hebben een gele bakstenen omlijsting. Onder de dakrand zijn rozetankers. De romp is opgetrokken in bruine bakstenen en is op rechthoekige grondslag gebouwd met een lagere aanbouw aan de

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

noordoostzijde; het zuidwestelijk deel van de romp is de woonkeuken. Het schilddak is belegd met zwartgesmoorde gegolfde Friese pannen en het oostelijke dakschild met rode ongeglazuurde gegolfde Friese pannen. Aan de voorzijde is een gemetselde schoorsteen op de hoek van nok en hoekkepers. Op de nokhoeken staan twee vernieuwde uileborden. In de westgevel bevindt zich een houten deur met bovenlicht en ernaast zijn twee H-vensters onder strek. In de krimp is een zesruitsvenster. De westgevel wordt verder ingedeeld door een houten deur en vier ijzeren getoogde negenruitsvensters onder een rollaag en met een gemetselde afzaat. Tussen de eerste twee vensters is een dubbele houten opgeklampte staldeur. In het dakschild zijn twee kajuiten met houten voluutwangen. In de (noordelijke) achtergevel bevindt zich een gedenksteen met opschrift: HERBOUWD 1867 1767 DEN 1 APRIL LAG HENDRIK ANDERS DE EERSTE STEEN AAN DEZEN HUIZE OUD 6 JAREN EN 14 DAGEN. In de achtergevel zijn dubbele mendeuren en getoogde ijzeren vierruits stalramen. De lagere aanbouw heeft dezelfde achterrooilijn als de romp. De gevelindeling van de aanbouw bestaat uit vierruits stalramen en vernieuwde betonnen vensters. De gevelindeling van de topgevel bestaat uit een dubbele houten deur en hooizolderluik in de geveltop. In de oostelijke zijgevel zijn negen vierruits stalramen onder een rollaag en met een gemetselde afzaat. In het dakschild zijn twee houten dakkapellen.

Het interieur van het woon- en bedrijfsgedeelte is grotendeels gaaf wat betreft indeling en gedeeltelijk voor wat betreft detaillering. Zo zijn o.a. een schoorsteen en bedstedenwand in de opkamer nog aanwezig. In de romp is een spekhok boven de keuken, en zijn bedsteden voor de knechten in de stallen aanwezig.

Waardering

De boerderij, gedeeltelijk gebouwd in 1867 en herbouwd in 1898 in Oudeschoot, is van cultuurhistorisch en architectuurhistorisch belang:

- als oorspronkelijk en essentieel hoofdbestanddeel van het visueel en ruimtelijk zeer gave boerderijcomplex met schuur, mestberging en stookhok,
- vanwege de redelijke mate van esthetische kwaliteit van het ontwerp,
- vanwege de detaillering en ornamentiek van het voorhuis in een landschappelijke stijl,
- vanwege de redelijke mate van architectonische gaafheid van het exterieur en het interieur,
- vanwege de historisch-ruimtelijke relatie van de boerderij met het omliggende gebied,
- vanwege de hoge mate van belang als essentieel onderdeel van een groter geheel dat cultuurhistorisch van nationaal belang is, te weten het gebied met de buitenplaatsen c.a. Oranjewoud-Oudeschoot.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Boerderij (M)

Functie

Boerderij(M1)

Monumentnummer*: 510474

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	20 januari 1999
Kadaster deel/nr	82684/174

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Oudeschoot	Heerenveen	Fryslân

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Oudeschoot	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Mildam	N			37

*Omschrijving***

Inleiding

De SCHUUR genaamd De Goudmijn is in 1867 gebouwd als onderdeel van het boerderijcomplex 'Oranjehoeve'. De schuur is achter de boerderij gebouwd als bewaarplaats voor mest. Omstreeks 1850 begon men in Friesland te experimenteren met het overdekt opslaan van mest. Deze schuur is de enig overgebleven overdekte mestberging in Friesland uit die begintijd. In de schuur is een deels ingebouwde garage van recentere datum.

Omschrijving

De schuur is gebouwd op een langgerekt rechthoekig grondplan en is drie traveeën diep. Het onbeschoten zadel-schilddak is gedekt met zwart gesmoorde Hollandse pannen. Op de nok zijn naaldpannen voorzien van een palmetdecoratie. De schuur is geheel van hout met een open zijwandconstructie met standvinken, waarop de daksporen rusten. De kapconstructie rust op houten kolommen met radiaire schoren op hoge gemetselde poeren. De gebruikte palen zijn ongekant; de stijlen van de standvinken hebben merktekens.

Waardering

De schuur voor mestberging, behorend bij het boerderijcomplex 'Oranjehoeve', is van cultuurhistorisch en typologisch belang:

- vanwege de hoge mate van belang als bijzondere uitdrukking van een landbouwhistorische ontwikkeling,
- vanwege de hoge mate van belang wegens innovatieve waarde,
- als oorspronkelijk onderdeel van het ruimtelijk en visueel gave boerderijcomplex, deel uitmakend van een te beschermen

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

dorpsgezicht,

- vanwege de ruimtelijke en functionele relatie met de boerderij,

- vanwege de redelijke mate van constructieve gaafheid,

- vanwege de hoge mate van zeldzaamheid als vroeg voorbeeld van een overdekte mestbewaarpplaats.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Boerderij (M)

Functie

Schuur(M)

Monumentnummer*: 510475

Status rijksmonument
Inschrijving register* 20 januari 1999
Kadaster deel/nr 82684/196

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Oudeschoot Heerenveen Fryslân

Locatiennaam Locatieomschrijving
Oudeschoot

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Mildam N 37

Omschrijving**

Inleiding

Het STOOKHOK, thans kantoor, is waarschijnlijk in 1867 gebouwd als onderdeel van het boerderijcomplex 'Oranjehoeve'. Het stookhok is haaks op de westgevel van de boerderij georiënteerd. De deur is vernieuwd en het interieur is gewijzigd.

Omschrijving

Het stookhok heeft een zadeldak belegd met gesmoorde gegolfde Friese pannen. Het opgaand muurwerk bestaat uit bruine bakstenen. Twee getoogde negenruitsvensters onder rollaag bevinden zich in de noord- en zuidgevel. De boezem van de schouw is nog aanwezig; deze is met rozetankers in de gevel verankerd.

Waardering

Het stookhok, onderdeel van het boerderijcomplex 'Oranjehoeve' is van algemeen belang:

- als onderdeel van het visueel en ruimtelijk gave boerderijcomplex,
- vanwege de ruimtelijke en functionele relatie met de boerderij,
- vanwege de redelijke mate van gaafheid van het exterieur.

Hoofdcategorie Subcategorie Functie
Boerderijen, molens en bedrijven Boerderij (M) Stookhok

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument